

Upotrebe い oblika I

Prisjetimo se - い oblik koristimo uglavnom za spajanje glavnog i pomoćnih glagola ili pridjeva koji dopunjuju osnovno značenje glagola. U nastavku ćemo vidjeti nekoliko čestih primjera upotrebe i ugrubo ih objasniti.

Imperativ s なさい

Slično kao što na て oblik možemo dodati ください da bismo napravili molbu koja je zapravo blagi imperativ, na い oblik možemo dodati なさい što ga pretvara u *strogu* (ali nikako *grubu*) naredbu. Ovako će se izražavati iskusni prema manje iskusnima, na primjer roditelji prema djeci. Zadaci na ispitima također često mogu biti napisani ovim imperativom.

にんじんを ^た 食べなさい。	<i>Jedi mrkve.</i>
そと 外に 出なさい。	<i>Izadi van.</i>
つぎ ぶん 次 ^ご の文を クロアチア語に ^{やく} 訳しなさい。	<i>Prevedi sljedeću rečenicu na hrvatski.</i>

Valja zapamtiti kako se korištenjem ovog imperativa stavljamo hijerarhijski iznad onog kome je upućen. Tako je recimo u redu obratiti se profesorom koristeći て + ください, ali nije pristojno učiniti isto s い + なさい.

Izražavanje želje s たい

Dodamo li na い oblik glagola pom. pridjev たい, dobivamo značenje *želim raditi* <glagol>. S ovim oblikom postoje dvije stvari na koje valja obratiti pažnju:

- Čestica koja označava objekt glavnog glagola može biti i を i が bez razlike u značenju. Povijesno, ispravno je u ovakvim rečenicama objekt označiti sa が kao kod pridjeva すき i きらい koje smo ranije naučili, ali u zadnje se vrijeme često čuje i (po starom govoru krivo) を.
- Ovaj oblik je subjektivan - izražava našu želju i nećemo ga nikad koristiti kad govorimo o željama drugih.

アイスクリームが食べたい。	<i>Želim jesti sladoled. ✓</i>
アイスクリームを食べたい。	<i>Želim jesti sladoled. ✓</i>
たけしくんはアイスクリームが食べたい。	<i>Takeši želi jesti sladoled. ✗</i>

Kad je predikat u ovom obliku, uvijek možemo pretpostaviti subjekt わたし.

Lagano i teško s やすい i にくい

Dodavanjem navedenih pridjeva glagolu možemo izraziti da je neka radnja lagana ili teška.

このかいだんは のぼりにくい。	<i>Po ovim stepenicama se teško penjati.</i>
すしは食べやすい。	<i>Sushi je lako jesti.</i>
たけしくんの もじは よみにくい。	<i>Takešijev rukopis je teško čitati.</i>
たけしくんの もじは よみやすくない。	<i>Takešijev rukopis nije lagano čitati.</i>
先生は よみにくい もじが きらいです。	<i>Učitelj ne voli rukopis koji je teško čitati.</i>

U primjerima iznad dobro je obratiti pažnju na to da spajanjem glagola s pom. pridjevima dobivamo **pridjev**. U zadnjem primjeru vidimo da tako nastali pridjev možemo koristiti i u opisnom obliku (よみにくいもじ) što se u hrvatskom raspakira u cijelu opisnu rečenicu.

Doći i ići raditi s いく i くる

U hrvatskom jeziku svakodnevno koristimo izraze oblika *idem jesti* ili *došao sam pogledati*. U japanskom istu ideju možemo izraziti tako da na い oblik glagola dodamo česticu に i to prikvacimo na glagol 行く ili 来る. Bitno je ne zaboraviti da ove glagole ne lijepimo direktno na glavni, već im dodajemo informaciju (*što idem?*) česticom に.

えいがを 見に行く。	<i>Idem gledati film.</i>
あした、花子さんが あそびに来る。	<i>Sutra će Hanako doći u posjetu¹.</i>
たけしくんは ぎゅうにゅうを かいに行った。	<i>Takeši je otišao kupiti mlijeko.</i>
WiFi を なおしに来た。	<i>Došao sam popraviti WiFi.</i>

Početak i kraj radnje s はじめる i おわる

Dodavanjem spomenutih glagola dobivamo značenje kakvo u hrv. imamo u izrazima *počeo sam gledati* ili *završio sam s jelom*.

日本語を ベンきょうしはじめた。	<i>Počeo sam učiti japanski.</i>
すずきさんは ほそいみちを あるきはじめました。	<i>Suzuki je krenuo hodati uskim putem.</i>
sake を のみおわって、かえった。	<i>Dovršio sam (piti) sake i vratio se kući.</i>

Vježba

Rečenice u nastavku prevedite na hrvatski.

1. そのとき、たけしくんは かえりたいと おもいはじめた。
2. 日本語の どうしは わかりにくい ですか?
(どうし - *glagol*)
3. まえの本を よみおわって、こんどは よみやすい本を かりに いきます。
(こんど - *ovaj put* ili u kontekstu *drugi put*)
4. 先生が たけしくん「あとで しょくいんしつに きなさい」と いいました。
(しょくいんしつ - *zbornica*)
5. まいしゅう ここに すしを たべに くるよ。
(まい ~ *svaki* ~ za vrijeme, npr. にち, しゅう, つき, とし, あさ, ばん...)
6. すずきさんは きよねん ひっこして、あそびに こなく なった。
(ひっこす - *preseliti se*)
7. * 日本から もどった ともだちの はなしを きいて わたしも いきたく になりました。

¹あそぶ ne znači samo igrati se već zabavljati se općenito i zato se koristi i za neformalno druženje. Rečenica ne implicira nužno da je Hanako dijete i da će se doći igrati.